

Politiek en Staatsinrichting:

CSU

De Christlich-Soziale Union (CSU) is een conservatieve, christen-democratische partij in Beieren. In de Bondsdag vormt de CSU één fractie met de CDU, vaak Union genoemd. De CSU is de enige regionale partij die op bondsniveau is vertegenwoordigd. Deze unieke positie dankt de partij aan haar grote succes in Beieren.

De CSU werd in 1945 in Beieren opgericht, in de traditie van de vooroorlogse katholieke Bayrische Volkspartei (BVP). De CSU was echter breder dan haar voorganger en sprak ook protestanten, liberalen en boeren aan. Ze besloot zich niet bij de CDU aan te sluiten om als zelfstandige partij een eigen geluid te kunnen laten horen.

Aanvankelijk had de CSU op rechts nog concurrentie van de Bayernpartei, maar vanaf de jaren zestig viel deze concurrentie weg en begon een periode van ongekende politieke dominantie in Beieren. Met uitzondering van de verkiezingen van 2008 en 2018 haalde de partij na 1966 telkens een absolute meerderheid in het Beierse deelstaatparlement en kon zonder coalitiegenoot regeren. Bovendien heeft de partij samen met de CDU langer in de bondsregering gezeten dan enig andere partij.

Laptop und Lederhose

Onder leiding van de CSU maakte Beieren een opzienbarende transitie door. De agrarische en achtergestelde deelstaat groeide uit tot een welvarende, hoogtechnologische industrieregio die de motor vormt van de Duitse economie. Tegelijkertijd probeert de CSU traditionele conservatieve waarden te behouden, een spagaat die wel met de uitdrukking '*Laptop und Lederhose*' wordt beschreven.

In de bondspolitiek oefent de CSU grote invloed uit. Onder Franz Joseph Strauß, CSU-leider van 1961 tot 1988, trad de partij assertief op en dreigde in 1976 zelfs even de samenwerking met de CDU op te zeggen en in heel Duitsland actief te worden. Uiteindelijk mocht Strauß in 1980 als kanselierskandidaat voor de Union bij de Bondsdagverkiezingen aantreden, die hij echter van SPD'er Helmut Schmidt verloor. Ook Edmund Stoiber, partijleider van 1999 tot 2007, deed een gooi naar het kanselierschap in 2002 maar werd verslagen door Gerhard Schröder (SPD).

Bij de Bondsdagverkiezingen in 2017 en 2021 kwam rond de 20 procent van de

stemmen voor CDU/CSU uit Beieren. De CDU heeft de CSU-Bondsdagleden - de CSU-Landesgruppe - dus nodig om als grote volkspartij in het parlement vertegenwoordigd te zijn. In ruil daarvoor krijgen ze veel invloed. De jongerenorganisatie Junge Union is overigens wel van CDU en CSU samen.

Bijna-breuk met CDU

Meer nog dan de CDU is de CSU erop gebrand dat er geen partij rechts van de Union kan ontstaan. De partij uit zich daarom vaak kritisch over bijvoorbeeld immigratie en de Europese Unie en verdedigt het traditionele beeld van de familie. Sinds de verkiezingen van september 2017 is er toch een partij rechts van de CSU in de Bondsdag vertegenwoordigd: de AfD.

In de verschillende coalities drukte de CSU de afgelopen jaren met voor haar belangrijke thema's een stempel op het regeringsbeleid. Zo werd in 2013 onder Merkel-II (CDU/CSU en FDP) het [Betreuungsgeld](#) ingevoerd, een subsidie voor ouders die thuis voor hun kind zorgen (en die later ongrondwettelijk werd verklaard), en probeert ze al een aantal jaar tol op Duitse snelwegen in te voeren, maar dat plan bleek niet verenigbaar met Europese wetgeving.

De voormalige partijleider en minister-president van Beieren Horst Seehofer ontwikkelde zich tijdens de vluchtelingencrisis van 2015 tot een van de grootste critici van het beleid van CDU-kanselier Merkel. Het leidde in 2018 bijna tot een breuk tussen beide partijen. Nu Markus Söder minister-president van Beieren (sinds 2018) en CSU-voorzitter (sinds 2019) is, zijn de betrekkingen tussen CDU en CSU weer in rustiger vaarwater gekomen.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/188/csu>